

**Radi brutalnega nastopa
delodajalcev zna nastati
nov tekstilni štrajk**

Washington, 23. oktobra. — Francis J. Gorman, načelnik štrajkovnega odbora v zadnjem štrajku tekstilnih delavcev, je dal danes svari, da se bo stavka tekstilnih delavcev ponovno začela, zlasti v tovarnah v južnih državah. V Washingtonu je pravkar dospelo poročilo iz petih različnih mest, v katerem se navaja, da delodajalci ne samo, da nečejo sprejeti bivših štrajkarjev na delo, pač pa se kompanije tudi pripravljajo, da požeje delavce iz kompanijskih hiš. To je vzrok, da se ponovno govori o štrajku v tekstilni industriji. Seveda mora ves štrajkovni odbor prej tozadevno glasovati. Unije imajo na razpolago dokaze proti 340 delavnicam v južnih državah. V teh delavnicah je normalno zaposlenih 25.000 delavcev. Ko je v zadnjem tekstilnem štrajku vlada posredovala in so se delavci vrnili na delo, so kompanije obljubile, da bodo vzele na delo vse štrajkarje. Stotine kompanij se ne samo brani to storiti, pač pa so pripravljene pogratiti bivše štrajkarje iz kompanijskih hiš.

**Španska zanika novice o
novih nemirih**

Paris, 23. oktobra. Po vsej Franciji se je razširila vest, da je v Španiji izbruhnila nova revolucija in da je predsednik republike, Zamora, odstopil. Sporočilo se je tudi, da je Španija dobila vojaško diktatorstvo. Francoski listi so hoteli poizvedeti kaj je resnica na teh govoricah, toda španska vlada je odrezala vsako brzojavno in telefonsko zvezo, nakar so francoski listi tiskali novice o revoluciji, dokler se ni oglasil španski poslanik v Parizu, ki je izjavil, da revolucije ni in da je Španska popolnoma mirna.

"Sportna seja"

V ponedeljek popoldne so naznanili poznani Spech brati, ki imajo grocerijo na 1100 E. 63d St., da se bo ob pol osmi uri zvečer vršila "sportna seja" za mladino, in sicer v njih trgovini. Sodelovala je Blue Valley Creamery Co. Po seji so obljubili prost prigrizek in pijačo. Okoli pete ure popoldne so se začeli zbirati in do določene časa se je do malega zbralo nad 500 mladih solarjev in več odraslih okoli trgovine, tako da je morala priti policija, ki je delala red. Serviralo se je Blue Valley produkte. Vsi so bili točno in prijazno postreženi in zadovoljni. Uradniki omenjene trgovine, ki so prišli iz Clevelanda, so bili presenečeni. Izjavili so, da so priredili že nebroj enakih sestankov, toda kaj takega še niso videli.

Novi davki

Župan Davis je naročil vsem 9000 mestnim uslužbencem, da agitirajo zadnje dni pred volitvami, da bodo ljudje glasovali za novo mestno posojilo, ki naj prinese mestni vladi nadaljnjih \$4.000.000. Enkrat letos je mestna vlada že dobila enako visoko svoto. Župan Davis pravi, da četudi ljudje dovolijo pri novembrskih volitvah ponovne štiri milijone dolarjev, da še ne bo imel dosti denarja za mestno upravo. Potreboval bo nadaljnjih \$6.000.000, katere bo morala preskrbeti državna postavodaja.

**Amerika bo poslušala te
dni tisoče kandidatov za
razne zvezne urade**

Washington, 23. oktobra. — Dva tedna še manjkata do volitev, ko bodo ameriški državljani izvolili 33 guvernerjev, 32 zveznih senatorjev in 432 kongresmanov. Tekom zadnjih 14 dni se pričakuje, da bodo kandidati vrgli med volilce milijone besed, da jih opomnijo koga naj volijo. Poleg omenjenih kandidatov jih je še 742 za razne druge državne urade, izven onih, ki iščejo sedeže v državnih postavodajah. V Washingtonu so mnenja, da se bo kakih 30.000.000 demokratov in republikancev udeležilo narodnih volitev 6. novembra, ko bo rešeno vprašanje, vsaj za dve leti, ali je Roosevelt bolj priljubljen ali naj v bodoče republikanci kontrolirajo kongres. Leto 1932, ko je bil Roosevelt izvoljen, je glasovalo nekaj nad 40.000.000 državljanov. Letos pa, ko niso predsedniške volitve, se pričakuje nekako 30 odstotkov manj volivcev na voliščih. V 24 različnih državah bodo glasovali za 68 ustavnih sprememb. V državah Idaho, Florida, Kansas, Nebraska, South Dakota, West Virginia in Wyoming bodo tudi glasovali glede odprave prohibicije. Za 32 senatorskih uradov in za 432 kongresnih uradov je vsega skupaj 1420 kandidatov.

Državna zavarovalnina

Washington, 23. oktobra. — Zvezna korporacija za zavarovalnino vlog v bankah države New York, naznanja, da so se vloge v 789 bankah zvišale od 30. decembra, 1933, pa do 30. junija 1934, za nič manj kot \$1.300.000.000. Da se je svota vlog zvišala tako visoko je odgovorna najnovejša postava, ki garantira vse vloge do \$5000. Posojila in investicije v zavarovanih bankah države New York znašajo \$9.783.120.000, drugo premoženje bank pa nekaj nad dva tisoč milijonov dolarjev. Banke v državi New York imajo nič manj kot 51.800 oseb zaposlenih. Polagoma pridejo na vrsto tudi poročila bank iz drugih držav.

Rockefeller zahteva zemljo

John D. Rockefeller je pred več leti podaril mestu Cleveland precej obširno zemljišče, da se tam uredi park, kar je mesto tudi storilo. Ostala sta pa dva kosa zemljišča, ki nista bila spremenjena v park in sedaj Rockefeller zahteva to zemljo nazaj. In ker mesto glasom originalne pogodbe zemlje ne sme prodati, jo bo vrnila Rockefellerju.

Metodisti za McMastra

Tekom prihodnjih dveh tednov bodo vsi metodistiški pastirji v Clevelandu pridigali za izvolitev policijskega inspektorja McMastra za šerifa Cuyahoga okraja. Zveza metodistovskih pastirjev je sklenila, da mora iti do skrajnosti, da izvoli McMastra, znanega bivšega pokrajnaka tekom prohibicijskih dni.

Ali bo mila zima?

Farmerji mislijo, da bo letos zima precej mila. To svoje prerokovanje podpirajo s sledečimi dejstvi: sadno drevje je v mnogih krajih letos drugič cvetelo, regrat cvete po mnogih krajih in čebele pridno nabirajo med.

**Zanimive vesti iz življenja
naših ljudi po ameriških
naselbinah**

V Ridgewood, Long Island, je preminul rojak Anton Vilhar, star 79 let. Lansko leto je praznoval zlato poroko. Ranjki zapušča družino.

V Indianapolis, Ind., je umrla Elizabeth Marolt, stara 51 let in doma iz Ročinja na Primorskem. Zapušča moža in tri otroke.

Nagle smrti je umrl v Milwaukee, Wis., poznani rojak J. Dragan, star čez 50 let in doma iz Trebeljnega na Dolenjskem.

V Ely, Minn., sta se te dni poročila Mr. Steve Plut in Miss Rosie Movet.

40-letnico svoje poroke sta praznovala pretekli teden Mr. in Mrs. Math in Mary Stiglitz v Milwaukee. Kljub visoki obletnici zakona sta oba še čvrsta in zdrava. Dvojica je ena izmed najstarejših priseljencev v Milwaukee.

Dve poroki so imeli v Little Falls, N. Y. na en dan. Mr. Joe Svašnik je vzel za svojo življensko družico Miss Jennie Kavčič, njegov brat Herman Svašnik pa Miss Mary Keržič. Ženina in nevesti so si bili pri poroki drug drugemu za pričo. 400 gostov se je udeležilo ne navadnih poročnih slavnosti v Narodnem Domu v Little Falls.

Najnovejši rekord v zrakoplovni tekmi

Melbourne, Avstralija, 23. oktobra. Angleška zrakoplovka W. Scott in Tom Campbell sta pravkar naredila najnovejši rekord v zrakoplovni vožnji. Poletela sta iz Londona in pristala v Melbourne, Avstralija v 2. dnevih, 22 urah in 25 minutah, kar je zgodovinski rekord. Več drugih zrakoplovcev se je podalo na isto vožnjo, toda so ostali daleč zadaj. Razdalja znaša 12.000 milj. Zrakoplovca dobila \$50.000 nagrade.

Trije kandidati

Col. Twelvetree, republikanski kandidat za šerifa v Cuyahoga okraju, je včeraj apeliral na republikance, naj nikar ne pišejo imena policijskega inspektorja McMastra na volilnih listek, kajti s tem bodo samo pomagali, da bo šerif Sulzmann toliko bolj gotovo izvoljen. Col. Twelvetree je nadalje izjavil, da kdor želi Sulzmannu imeti v uradu, naj ima tudi toliko poguma, da voli za njega, toda največja neumnost je vpisavati ime policijskega inspektorja McMastra, kajti s tem je glasovnica gotovo zavrnjena, ker McMaster gotovo ne bo izvoljen.

Lorain Street banka

The Lorain Street Savings & Trust Co. je prešla včeraj v časno likvidacijo, na način kot North American banka pred več tedni. Ako se ima kdo kaj proti banki pritožiti ima čas do 9. novembra. Pozneje bo prepoznano. Pričakuje se, da bo banka odprta za redno poslovanje 15. novembra. 88 odstotkov starih vlagateljev je podpisalo reorganizacijski načrt. Sedanjí konservator banke, Robert Huston, je bil izvoljen za predsednika reorganizirane banke.

Pratike dospele

Mr. Jos. Grdina, lastnik slovenske knjigarne, 6121 St. Clair Ave., nam naznanja, da je pravkar prejel iz Ljubljane Veliko Blaznikovo pratiko.

Nocoj so slike

V Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. se kažejo nocoj najnovejše filmske slike iz domovine. Kazal jih bo Mr. Anton Grdina, ki je te slike pravkar dobil iz domovine. Izborne so slike o Sokolskem zletu, slike iz Vrhovne, D. M. v Polju, z Brezij, iz štajerske in slike iz domačega življenja vaših sorodnikov v domovini. Začetek kazanja slik je točno ob 7:45. Primerna godba spremlja slike, nekaj popolnoma novega! Vstopnina k tej izvrstni predstavi je prosta. Mr. Grdina vabi vse rojake k posetu. Kdor želi, lahko kaj daruje za slovensko šolo S. N. Doma. Ako ne, je ravno tako dobrodošel nocoj!

Vlada v Jugoslaviji

Belgrad, 23. oktobra. Princ Pavel, regent Jugoslavije in njegova dva tovariša v regentstvu, so se danes posvetovali s predsednikom senata in poslanske zbornice, da se dožene kakšno ministerstvo se naj ustvari v Jugoslaviji. Po daljšem posvetoivanju je bil povabljen Nikola Uzunović, da skuša in stvori vlado. Pričakuje se, da bo Uzunović v nekaj dneh imel skupaj kabinet. Pri tem pa princ Pavel nikakor ni opustil svojega pryotnega načrta, da se nahajajo v kabinetu tudi člani opozicije, kar bo jugoslovanski vladi dalo večjo moč.

Narod se klanja Rev. Omanu

V nedeljo popoldne je bila sijajna manifestacija v SND v Newburgu, ko se je naš narod in druge odlične osebe, med temi clevelandski pomožni škof McFadden poklonil svojemu priljubljenemu župniku, Father Omanu in v iskrenih besedah izrazil svojo hvaležnost svojemu duhovniku, ki tako požrtvovalno in nesebično deluje že nad dvajset let med Slovenci v Clevelandu. Do 300 oseb je prisostvovalo banketu, ki je bil prirejen v počast Rev. Omanu. Za stoloravnatelj je bil izbran Ivan Zorman, ki je vodil program kot ga zna le on. Bile so to res prisrčne ure, ki smo jih preživeli med vrliimi Newburžani. Father Oman je bil globoko ginjen na čestitkah in je po svoji poznani skromnosti odklanjal vsako zaslugo, češ, da je on le človek. A mi vemo, da je človek in pol in da zasluži vse priznanje. Bog naj ga živi še na mnogo let našega priljubljenega Father Omama!

Ponarejen skrip

Policija je včeraj aretirala v neki tiskarni na E. 9th St. šest moških, ki so se pečali s tem, da so ponarejali skrip. Policija je dobila za \$1.350 tako ponarejenega denarja, vse v en dolarskih bankovcih.

Ulične kare

Naš councilman Crown iz 31. varde je vložil v mestni zbornici predlog, da se po St. Clair, Superior in Payne Ave., med Public Square in E. 22. cesto vpelje tricentna voznina.

Card party

Danes večer se vrši card party v dvorani pod novo cerkvijo. Vršni se v korist nove cerkve sv. Vida.

**Tekom enega leta je padlo
pod streli tajnih agentov
številno desperadov**

Chicago, 23. oktobra. Zvezni tajni agenti justičnega oddelka so tekom enega leta dokazali, da znajo loviti bandite in morilce bolj uspešno kot policija. Izmed telega ducata najbolj notoričnih morilcev in roparjev, ki jih je imela Amerika tekom zadnjih 25 let, se nahajata na prostem samo še dva: John Hamilton in George Nelson. Vsi drugi "javni sovražniki" so bili ubiti, in sicer sledeči: John Dillinger, morilec iz Indiane, ubit pred tremi meseci, Jack Klutas, vodja gangležev, v družbi z Dillingerjem, visoko naobrazen človek, ubit 6. jan., Herbert Youngblood, zamorski bandit, ubit v Port Huron, Mich., dne 16. marca. Bil je član Dillingerjeve gange. Eugene Green, Dillingerjev ganglež, ubit v St. Paulu 11. aprila. Tommy Carroll, iz Indiane, ubit v Waterloo, Iowa, 7. junija. Homer Van Meter, ubit v St. Paulu, Minn., 23. avgusta. Charles Makley, Dillingerjev ganglež, ubit, ko je hotel pobegniti iz Ohio zaporov. Charles Floyd, ubit 22. oktobra v nekem kurnem polju v južni Ohio. Harry Pierpont je našel smrt na električnem stolu v Columbusu pred nekaj dnevi. Izmed ostalih banditov sta dva izvršila samomor, nekako 35 se jih pa nahaja v raznih zaporih.

Kralj Aleksander je zapustil 10 milijonov

Belgrad, 23. oktobra. Računa se, da je premoženje, katero je zapustil kralj Aleksander vredno nekako \$10.000.000. Kar je denarja v gotovini je naložen v bankah Švice, Francije in Anglije, poleg tega, da ima obsežna posestva v Jugoslaviji. Ker Aleksander ni zapravljal in ker je znašala njegova plača \$1.000.000 na leto, je spravil vsak mesec \$60.000. Večino premoženja je zapustil ženi in sinovom, nekaj pa tudi drugim sorodnikom. Spomnil se je tudi vseh svojih služabnikov.

Davey bo tožil

Če dobi ali zgubi pri volitvah 6. novembra, Martin Davey, demokratski kandidat za guvernerja, bo tožil Paul M. Herberta, republikanskega kandidata za podguvernerja države Ohio. Herbert je obdolžil Daveya, da on in njegove kompanije so prezirale državne bančne postavke. Herbert je dejal, da tri kompanije, v katerih je Davey interesiran, so si izposodile 20 odstotkov bančnega denarja, kolikor je znašal bančni kapital. Davey je na to obdolžitev odgovoril z vso silo. Herberta je imenoval morilca poštenja. Vse, kar je Herbert izjavil, je potvorbena laž in izmišljena hudobija, je rekel Davey.

Čehoslovski dan

Mesta zbornica in Clevelandu je pri svoji zadnji seji sprejela resolucijo councilmana Arta, ki je predlagal, da se označi prihodnja nedelja kot "Čehoslovška nedelja" v spomin 16. obletnice proglasitve čehoslovške republike.

Dr. Slavik odpotoval

Znameniti čehoslovski kulturni delavec, dr. Juraj Slavik, ki se je mudil tri dni v Clevelandu, je včeraj odpotoval v Toledo. V slovaškem kulturnem vrtu je pred svojim odhodom posadil slovansko lipo.

**Ameriški bankirji trdijo,
da je predsednik nepravičen
napram njim**

Washington, 23. oktobra. — Ko je bila otvorena včeraj letna konvencija zveze ameriških bankirjev, The American Bankers Association, se je slišalo takoj v uvodnih govorih mnogo kritike napram predsedniku Rooseveltu. Predsednik Roosevelt je že večkrat poudarjal v javnosti, da banke nikakor ne sodelujejo z administracijo in pomagajo, da bi se položaj čimprej obrnil na bolje. S tem je Roosevelt obdolžil bankirje, da so oni krivi, ker nimamo boljših časov. Predsednik želi, da banke odprejo večji kredit trgovcem in industrijam, ki se pritožujejo, da nimajo dovolj kapitala na razpolago za zboljšanje in povečanje tovarov in delavnic. Na otvoritveni seji konvencije bankirjev so slednji poudarjali, da je predsednik krivičen napram bankirjem.

Bančna obravnava

Obravnava proti obtoženemu predsedniku Josephu Nuttu in njegovemu pomočniku Wilburu Baldwinu, od bivše Union Trust banke, se nadaljuje. Včeraj se je dogladlo potom priči sledeče: Da sta Nutt in Baldwin kupila vladne bonde, za katere pa v resnici nista plačala. Knjigovodje so dobili naročilo, da vpišejo bonde kot plačane in da so torej kot premoženje banke. Ko je morala banka podati državnim nadzornikom proračun svojega premoženja, so dotične neplačane bonde šteli kot premoženje banke, in ko so državni nadzorniki odšli, so bonde odpisali, kar je bilo lahko, ker za njega denar niso plačali. Zagovorniki obtožencev so zahtevali od sodnika, da ustavi obravnavo in oprosti oba obtoženca, česar dosedaj sodnik West ni naredil.

Ure za gostilne

Mestna zbornica ni pripravljena odrediti posebne ure, ob katerih smejo biti odprte točilnice z opojno pijačo. Točilnice se pa morajo medtem držati ur, katere je predpisala državna kontrolna komisija. Mestni zbornici se zdijo te ure prestroge in se sedaj pogaja z državno komisijo, da se spremenijo.

Hčerka umrla

Staršem Klun, 7201 Hecker Ave., je umrla hčerka, stara štiri dni. Pogreb se vrši danes popoldne pod vodstvom Fr. Zakrajšek. Naše sožalje staršem!

Srebrni dolarji

Iz Washingtona se poroča, da so začeli kovati te dni prve srebrne dolarje od leta 1928.

Važna seja

Danes večer ob osmih se vrši seja demokratskega kluba 32. varde v S. D. D. na Waterloo Rd. Govorili bodo: Charles West, John Sulzmann, Felix Matia, Joseph Gorman in več drugih. Pridite, slišali boste marsikaj zanimivega.

Poslopje za kopalce

Odslek mestne zbornice za parke je odobril načrte, da se v Gordon parku postavi poslopje za kopalce. Poslopje bo veljalo \$75.000. V Gordon parku zahaja več naših ljudi. Delo bi bilo izvršeno s pomočjo FERA vladne organizacije.

* Včeraj so pokopali v Franciji bivšega predsednika republike, Poincare-a.

**Predsednik Roosevelt prosi
državljane, da pomagajo
javni dobrodelnosti**

Washington, 23. oktobra. — Sinoči je govoril predsednik Roosevelt potom radia in povedal Amerikancem, da vlada nosi preogromno breme glede javne podpore. Je dejal Roosevelt: "Naj vam razložim na jarko priprost način, kako je z javno podporo brezposelnim in potrebnim. Zvezna vlada, državne vlade in lokalne vlade v raznih mestih nosijo danes preogromno breme za podporo potrebnim. Breme je tako težko, da bi moral sleherni vzorni državljan, ki je zmogen, po svoji pomagati, da se to vladno breme zmanjša. Upam, da razumete, da nikakor ni zdrava politika nakladati vladi še večja bremena kot jih ima sedaj. Privatne dobrodelne družbe bi morale dobiti večjo podporo od priatnih državljanov, tako da se vladno breme ne bo zviševalo, pač pa zniževalo.

**Spor v protestantovski
cerkvi v Nemčiji**

Berlin, 22. oktobra. Verski problemi Nemčije so postali včeraj še bolj zapleteni, ko je tiščee pastorjev izstopilo iz državnega cerkvenega sinoda in se proglasilo neodvisnim, namreč, da ne pripoznajo vlado državnega škofa Ludwig Mullerja, katerega je postavil Hitler. Govori se, da je 80 odstotkov nemških protestantskih pastirjev nasprotnih Hitlerjevevmu škofu. Do krize bo prišlo v torek, ko bo Hitler zaprisegel novega državnega škofa. Ob tej priliki se bo moral Hitler izjaviti, kaj misli o položaju.

Poročna dovoljenja

Te dni so bila izdana sledeča poročna dovoljenja: Joseph Nepovin, 1810 Forestdale Ave. in Miss Mary Zinevich, 1199 Addison Rd., Mr. John Stražišar, 1235 Addison Rd. in Miss Mary Lesar, 6710 Bliss Ave., Chas. Scull, 11401 Methy Ave. in Miss Regina Plute, 10606 Park Heights Ave., Mr. Jos. Weisbarth, 17513 Crestland Rd. in Miss Lillian Krasovic, 13430 St. Clair Ave., Mr. Vincent Stanonik, 15810 Calcutta Ave. in Miss Marie McKennzie, 885 Parkwood Drive.

Dva McMastra?

Glavni stan, ki deluje za izvolitev policijskega inspektorja McMastra, da bi bil izvoljen šerifom, pravi, da je dobil sporočilo, da so politikarji dobili še nekega drugega McMastra, ki bo tudi kandidat za šerifa. Torej bosta dva McMastra, in gotovo je, da niti prvi niti drugi ne bo izvoljen.

Rekordna voznja

Mlada zrakoplovka Mrs. Maxine Howard iz Clevelanda je naredila včeraj rekordno zrakoplovno vožnjo iz Chicago v Cleveland. 318 milj dolgo pot je prevozila v eni uri in desetih minutah. Povprečno je vozila 272 milj na uro.

Župan bolan

Župan Harry L. Davis je bolan na svojem domu. Ze dva dni ga ni bilo v županskem uradu. Njegova tajnica je sporočila včeraj, da je župan precej bolan in da se nahaja v bolniški postelji na svojem domu na 4167 E. 97th St.

* Država Washington bo sama začela prodajati gasolin.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto \$8.00. Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada \$5.50 per year; Cleveland by mail \$7.00 per year. U. S. and Canada \$3.00 6 months; Cleveland by mail \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid by carriers \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. Single copies 3 cents. European subscription \$8.00 per year

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 250, Wed., Oct. 24, 1934

Da ne pozabimo

Ko je na ta način verižni trust iz Wall Streeta uničil stotisoče eksistenc v Ameriki, ko je na skoro sleparski način odstranil kompeticijo, tedaj se je začel profit za Wall Street, ki kontrolira vse verižne trgovine. In nastajali so novi milijonarji. Za vsakih 5,000 neodvisnih trgovcev, ki so propadli radi Wall Streeta, smo dobili pet novih milijonarjev. 5,000 mrtvih, pet živih, to je bila posledica upeljave verižnih trgovin. Ne mine teden, da ne bi ameriški časopisje poročalo, da ta ali ona dedinja milijonov, katere je oče dobil v verižnih trgovinah, se poroči s tem ali onim grofom ali knezom v Evropi in zapravlja cente in nikje in dajme, katere so znosili skupaj zapeljavi Amerikanci, ki so v verižnih trgovinah naredili nekaj milijonarjev, upropastili pa stotisoče poštenih, neodvisnih trgovcev.

V starih šendah, v napoli porušeni hišah živijo še danes žive priče te tragedije. Neodvisni trgovci, nagnani v bankrot, prijatelji naroda, njega največji podporniki, hirajo in zrejo smrti v obraz, da se lahko par sto ameriških dedinij milijonov samopaši z evropskimi knezi in baroni. To je pravilnik neizprosne Wall Streeta, ki je bil zapisan pod Hardingom, Coolidge in Hooverjem v sramoto ameriškega naroda tekoma zadnjih deset let.

In med temi dvesto ali tristo dediči milijonarjev verižnih trgovin pa dobimo danes milijon ameriških žensk in deklet, zaposlenih v verižnih trgovinah, ki delajo od zore do mraka, ki niso poznale nobenih ur in so prejemale skrajno sramotno nizko plačo, dokler ni nastopil Roosevelt s svojim pravilnikom, ki je zahteval minimalno plačo in znižanje delovne ure. Kakor hitro se posreči vladi ustaviti spekulacijo verižnih trgovin in prisiliti slednje, da temeljito zvišajo plače in skrajšajo delovne ure, tedaj bo tudi konec verižnih trgovin in se naseli med nas zopet neodvisni trgovci, ki vam zaupa, dočim v verižni trgovini ne dobite za en cent blaga na kredit, četudi bi morali pasti v istem trenutku mrtvi na tla od lakote!

Kadar delavec malo zasluži se ne more vseliti prosperiteta med nas, in to so končno sprevideli tudi finančni diktatorji v Ameriki. Z malim zaslužkom, katerega so diktatorji sami ustvarili, delavec ne more dosti kupovati, kar končno škoduje vsem. In prišli so ti finančni diktatorji z novim trikom na dan — začeli so nagovarjati ljudi naj se — zadolžijo, kajti preračunali so, da bodo tudi pri teh dolgovih lahko delali sijajne dobičke za sebe.

Tako so si izmislili zameno v financah. Kar so magnati položili premalo v plačilno kuverto, so nadomestili z dolgov, v katere so napeljali preslabo plačane delavce.

Ameriški narod, ki je prej poznal malo ali skoro nič dolga, je bil naenkrat zadolžen do vratu. Sleherni Amerikane ima rad nekoliko razkošja, udobnosti, želi si postaviti svoj dom, da živi v svojem. Tako so nastajali dolgovi. Začela se je spekulacija z zemljišči, z delnicami. Ko je prišel v jeseni leta 1929 strahoviti borzni krah je znašalo ameriško premoženje nekako 285 tisoč milijonov dolarjev. In kot pravi vladno poročilo, je bil tedaj ameriški narod za skoro enako svoto zadolžen.

Slehermi se je lahko zadolžil, ker je finančni sistem pospeševal dolgove. In ravno v teh dolgovih se je vjel finančni sistem diktatorjev Wall Streeta. Namesto da bi plačevali poštene plače za delo, so odirali in gulili, in ko delavec ni imel, da bi kupil, so ga napotili, da se je zadolžil tako, da kar je zaslužil, nikdar ni mogel plačati za dolg, pač pa je zadostovalo komaj za obresti.

Gembarji z delnicami na Wall Streetu so si lahko izposodili skoro vsako mogočo svoto po štiri, tri ali celo dva odstotka. In ko je v oktobru mesecu, 1929, prišel krah, tedaj so imeli velebankirji izposojenega pri ameriških gembarjih nekako osem tisoč milijonov dolarjev, ali dvakrat več, kot pa znaša danes svota, ki jo je zbral predsednik Roosevelt, da se bori proti depresiji.

Dočim so gembarji lahko dobili denar pri velekapitalu, delavec ni mogel do njega, pač pa se je moral v največji meri posluževati raznih oderuhov, od katerih so nekateri računali tudi 30 odstotkov za posojilo. Kam vodijo take razmere je sleherni lahko spoznal, kdor jih je študiral zadnja štiri leta.

Ogromna manifestacija jugoslovanske ideje

V nedeljo, dne 21. t. m., se je zbrala v Knausovi dvorani tako ogromna množica Jugoslovancev, da izkažejo čast spominu pok. kralja Aleksandra, da lahko imenujemo zborovanje resnično manifestacijo jugoslovanske ideje. Prišlo je iz širnega Clevelanda toliko ljudi, da je bila dvorana že takoj po napovedani uri nabito polna. In ljudje so še vedno prihajali. Mnogo jih sploh ni moglo več v dvorano tako, da so morali oditi.

Zborovanje je otvoril ob poltretih pop. g. Marijan Urbančič. V kratkih besedah je pojasnil občinstvu namen zborovanja, a nato prešel v krasno zamišljeno pripodobo treh mož, ki nosijo težko breme na svojih plečih in hodijo po dolgi poti proti skupnemu cilju. Ti trije so troimeni jugoslovanski narod, ki se v dnevnih nevarnostih strne in stopa neustrašeno do svojega resničnega edinstva. Zborovalci so nagradili govornika z burnim aplav-

zom.

Prvi govornik je bil zastopnik čehoslovanskega konzula Dr. Kalde, kateremu se z ožirno na druge važne posle ni bilo mogoče udeležiti zborovanja. Po svojem odposlancu g. Ferdinandu Jirši, starosti čehoslovške Sokolske župe, je izrazil svoje obžalovanje nad zadržkom, a g. Jirša nam je najprej v angleščini a nato v krasni češčini v vzvišenih besedah sporočil sožalje češkega naroda. Svoj govor je zaključil s pozivom na vse Slovane, naj bi se združili v trdnem bratstvu, kajti potem bo Slovan prišel do popolne veljave in bo nepremagljiv.

Krasen, diven je bil govor profesorja Frana Tomića, ki je obdelal v jedrnatih besedah zgodovino našega troimenega jugoslovanskega naroda ter v upravnih pesniških besedah pozival ta narod k edinstvu in bratstvu, a ne samo narod v stari domovini, pač pa tudi številne izseljence v Clevelandu in po širni Ameriki.

Ko je predsednik zborovanja ugledal med občinstvom Rudeta Trošta, je pozval tega k besedi. Ni storil s tem napačnega koraka, kajti Rude je spregovoril v takih besedah, tako slehernemu razumljivih in v dno duševnosti našega naroda segajočih, da moramo reči, da nimamo zlepa take popularnega govornika, kakor je Rude. Na zborovanju so nadalje govorili: Mihael Cerrezin, jugoslovanski vice-konzul, čast. Boris Petrovič, župnik srbske pravoslavne cerkve sv. Save, Mihael Marinković, predsednik srbskega bratskega saveza "Jedinstvo." Izmed občinstva so bili pozvani k besedi tudi drugi važni Jugoslovani, kakor Ivan Tomažič, Mihael Lah, stotnik jugoslovanske legije Fran Lavrič, častnik bivše črnohorske armade in predsednik srbskega cerkvenega odbora Bogdan Filipović ter Jože Grdina. Občinstvu so bili predstavljeni Dr. F. J. Kern, vaš urednik Lejze J. Pric, Ilija Dodoš, predsednik jugoslovanskega progresivnega kluba ter Josko Penko. Predsednik zborovanja se je pri tej priliki zahvalil v prisrčnih besedah slovenskemu časopisju, ki je pisalo ugodno o smrti Aleksandra ter se vedno zadrževalo za jugoslovansko edinstvo, posebno pa "Ameriški Domovini."

Krasni poslanici sta poslala Rev. Milan Slaje in g. Anton Grdina, ki sta bila zadržana po njihovih poslih in se zborovanja nista mogla udeležiti. Obe poslanici sta naravnost elektrizirali občinstvo, posebno pa ona čast. Slajeta, ki se glasi:

"Nemogoče mi je priti, vendar bom v duhu z vami. Iz dna svojega srca obsojam strašen zločin, ki je bil izvršen nad pokojnim predstavnikom naše domovine, kraljem Aleksandrom. V srce mi sega velika izguba, ki jo je Jugoslavija utrpela. Rev. Milan Slaje."

Zborovanje je zaključil predsednik z vshičeno prisego ameriški in jugoslovanski zastavi. Z burnim odobravanjem je občinstvo pritrdilo prisegi, ki se je glasila:

"Zastava, ki smo te pridobili z žrtvami in krvi, v bratstvu, edinstvu in ljubezni, prisegamo ti, da ne bomo mirovali, dokler ne bodo to bratstvo, edinstvo in ljubezen popolni, dokler se ne bodo z domovino združili zasužnjejni bratje, dokler ne bo iz tega bratstva, edinstva in ljubezni prišla, vzrastla mogočna in veličastna Jugoslavija bratstva in edinstva."

Šod je potekel in je bil zaključen v takem redu, kakor že zlepa ni poteklo kako naše zborovanje, tako da smo upravičeno ponosni, da se zna naš narod tudi v dnevih razburjenja tako častno in dostojno zadržati.

Predsednik zborovanja je vašega poročevalca naprosil, naj mu bo dovoljeno, da se na tem mestu najpriserčneje zahvali g. Knausu, ki je dal dvorano za to priliko brezplačno na razpolago.

Istotako tudi društvu Franklin D. Roosevelt in Jugoslovanskemu progresivnemu klubu, ki sta okinala oder s krasnimi praporoma.

Poročevalce.

Jugoslovanski vojni veterani

Pred nekaj časom je bilo sporočeno v listu, da se vrši v nedeljo 25. novembra takozvani Jugoslovanski dan pod avspicijo Jugoslovanskih vojnih veterancev, ki so se zavzeli za to idejo že pred nekaj meseci ter najeli obe dvorani S. N. Doma na St. Clair Ave. Program tega dne bo obširen in zanimiv, ker bo svojevrstno urejen in sicer tako, da bo sleherni zadovoljen. Na sestavi tega programa se deluje s polno paro. Za danes naj bo občinstvu sporočeno to, da bo pri popoldanskem programu, ki se bo pričel že ob dveh popoldne, sodelovala dramatika in glasba. Kar se tiče dramatike in godbe je že vse urejeno in tudi za petje bo. Upriporjena bo petdejska tragedija — "Za pravdo in srce." Glede igre se je precej izbiralo, to pa za to, ker se je hotelo postaviti tega dne na oder izključno le narodno igro, pa naj je že iz tega ali onega dela Jugoslavije.

Resno so prišle v poštev tri jugoslovanske drame in sicer "Umor v Sarajevu," "Zrinjski in Frankopan" ter že označena "Za pravdo in srce." Prvo teh se je iz gotovih motivov odklonilo, drugo smo dobili prekrasno, tako je prišla v poštev igra "Za pravdo in srce," ki je izredno lep motiv iz zgodovine slovenskega kot hrvatskega kmeta, iz najbolj črnih dni njih zgodovine. Tozadevno se je naprosilo Jugoslovanski Pasijonski Klub, ki se je z veseljem odzval, da poda igro na odru S. N. Doma, kjer bo navzočih več odličnih gostov: Srbov, Hrvatov in Slovencev iz raznih mest. Pri tej predstavi bo navzoč tudi jugoslovanski generalni konzul, dr. Kolombatović, ki bo ta dan naš gost, dalje tudi vrhovni načelnik Jugoslovanskih vojnih veterancev, Mr. Edward P. Skubic iz Chicaga. Tega dne bo svirala slovenska mladinska godba od fare sv. Lovrenca iz Newburga. Torej naši sosedje Newburžani bodo imeli sedaj prvič priliko, da na St. Clairju pokažejo, kaj premorejo v glasbi. Na to svojo godbo so jako ponosni in to ne brez vzroka, zakaj mladi godbeniki so bili že imenitno odlikovani. Glede petja se bo pa še ukenilo. Na programu bodo tudi žive slike in odlični govorniki izven Clevelanda.

Zvečer bo pa v spodnji dvorani slavnosten banket, kjer bo med drugim občinstvom navzočih tudi več odličnih gostov in konzulov. Vstopnina za popoldne je 75, 50 in 35c, vsi sedeži so rezervirani. Vstopnice so že v prodaji ter jih lahko dobite v slaščičarni Mrs. Mary Kušlan v SND ter v knjigarni Jos. Grdina na St. Clair Ave, kakor tudi pri vojnih veteranih. Sribi, Hrvatje kot Slovenci živahno segajo po vstopnicah, zato vsi, ki hočete imeti dober sedež, se požurite, zakaj ljudi bo ta dan mnogo, o čemer ni dvoma. Torej kdor želi, naj se pripravi. Posebno tisti, ki želite videti igro "Za pravdo in srce." Ta igra je bila dana že spomladini ljudje so bili z njo tako zadovoljni kot menda še z malokatero. Zato so mnogi prosili Pasijonski klub, da jo ponovno upripori, vendar je pa klub ni mogel, ker je preveč stroškov. Upriporjena pa bo zopet sedaj.

Poudarjamo: program bo bogat, kot je bil morda še malokateri. Vstopnina na banket je 75c; prične se ob sedmih zvečer. Jugoslovani od blizu in daleč so prijazno vabljeni, in prišli bodo mnogi, ki bodo to pot prvič v S. N. Domu. Tako so nam sporočili ljudje iz raznih mest, ki so že naročili vstopnice.

Ta dan kot že rečeno, bo jugoslovanski dan, da se Jugoslovani med seboj bolje spoznajo in ujedini. Vse se organizira, ali naj Jugoslovani spimo? Ponavadi se je na take dneve očitalo, da se dela samo za kralja Aleksandra, da tako stvar prirejajo njegovi podpredniki itd. Kralja Aleksandra ni več, Jugoslovani smo pa še kljub temu tu, in kakor se je pokazalo tako v starem kraju kakor tu, jih je kraljeva smrt le še tesnejše združila. Zato je čas, da se temeljito spoznajo in zblizamo, in sicer v korist celokupnega naroda in v korist naše lepše bodočnosti. Zato Jugoslovani, 25. novembra je naš dan, ki naj priča, da je Jugoslovani še bolj ujedini, da noče tujega jarma ter razcepljenja, katerega so se tako veselili sovražniki jugoslovanske države ob smrti kralja Aleksandra. Pa jim je prav temeljito spodletelo.

Kdor želi torej priti, naj se požuri za vstopnico, da mu potem ne bo žal.

Odbor Jugoslov. vojnih veterancev.

Veselje v Barbertonu

Barberton, O.—Tem potom naznanjam slovenski javnosti, da zabavni klub "Kras" priredi svojo letno veselico dne 27. oktobra v dvorani sam. dr. Domovine na 14. cesti. Klub je sklenil, da nekoliko pomaga članu tega kluba, ki je bil pred kratkim prizadet po avtomobilski nesreči.

Torej ste vljudno vabljeni Slovenci in Slovenke, kakor tudi bratje Hrvatje iz Barbertona ter iz bližnje in daljne okolice, da se udeležite te prireditve, katere čisti preostanek gre v tako plemenit namen. Obeta se, obširen program, katerega odpre predsednik kluba Mr. John Fidel. Nastopili bodo izbrani govorniki, pevski zbor "Naš dom" iz Kenmore, pevski zbor tukajšne slovenske fare ter domači pevski zbor "Javornik." Tukajšnja slovenska godba, ki postaja v naselbin tako priljubljena, bo ob tej priliki nudila številne pleskočnice vsem plesateljcem. Vrle kuharice, kakor tudi natakariji bodo pa skrbeli, da bo na razpolago vsakovrstnih dobrot.

Vstopnina za odrasle je samo 25c, otroci v spremstvu staršev so prosti. Na veselo svidenje torej v soboto 27. oktobra ob sedmih zvečer. Pozdrav vsem čitateljem lista Ameriška Domovina. Frank Ujčić.

Glede nove maše

Cleveland (Collinwood), O.—Da se bomo prav razumeli, naj nekoliko pojasnim glede nove maše kot je bilo že v listu omenjeno. Nova maša se bo darovala 28. oktobra, toda darovala se bo v stari domovini pri fari sv. Helene, od kjer je novomašnikova mati doma. Naš novomašnik se nahaja že tretje leto v Marijboru, kamor je bil poslan, da tam dovrši bogoslovne študije, poleg tega pa, da se popolnoma privadi slovensčini.

Naš novomašnik Rev. Marcell Marinšek je prvi novomašnik iz collinwodske župnije. Čeprav se še sedaj nahaja v stari domovini, pa ga slišno pričakovali, da se v bližnji bodočnosti vrne med nas in takrat bomo pa praznovali slovesno ponovitev. Sedaj moramo pa še nekoliko počakati, kajti o njegovi bodočnosti odločujejo njegovi višji predstojniki.

Rev. Marcell Marinšek je iz družine Antonia Marinšek (Kness, 16118 Parkgrove Ave. Blaga mati je poleg novomašnika darovala tudi hčer, ki je stopila v samostan slovenskih Frančiskank v Lemontu in se sedaj imenuje sestra Rafaela. Poleg matere in očima ga pričakujejo še štiri sestre, en brat in tudi vsi prijatelji ga težko pričakujemo. Priserčna hvala g. Jerneju Knausu, ki je dal za to priliko dvorano docela brezplačno na razpolago.

Naš novomašnik je pohajal v

farno šolo Marije Vnebovzete, kjer je dovršil osem razredov. Potem je nadaljeval študije druge in pozneje je stopil v samostan slovenskih frančiskankov, kjer je stanovito sledil naukom Onega, ki je nad nami. Na 28. oktobra bo njegov trud poplačan tisoč in tisočkrat, ker daroval bo prvo nekrvavo daritev sv. maše. Vsa čast novomašniku, čast pa tudi družini, zlasti pa njegovi materi, saj kdo bo bolj vesel tega trenutka kot njegova mati. Veseli pa se z njimi vsa fara Marije Vnebovzete v Collinwood. Bog živi novomašnika in nas vse, da bi srečno dočakali njegove vrnitve. Marg.

Zabaven večer združnih žena

"Pili bomo in peli, en mal' se zavrteli. . . ."

Collinwood se spet pripravlja na veliko zabavo — zabavo ženskega Odseka Slovenske Zdruga Zveze v soboto 27. oktobra v Slovenskem Domu na Holmes. Prišli bodo od blizu in daleč in gotovo pridete tudi vi, dragi čitatelj, na ta pristno domač zabaven večer. Vsekakor rezervirajte to soboto za poset te zabave.

Ako še niste prepričani, da bo to največja priredba tega dneva, bodi pošepetano na uho, da so to tiste ženske, katere poskrbijo za uspešne piknike in banquete ter druge zabave, katere prireja Zadruga sama. Aha! ste že razumeli. No, pa ne držite stvar sami zase, povejte še svojim prijateljem — boljše bo, da jih kar sami pripelžete s seboj in se tako pozabavate med zadrugarji, kateri skrbijo v prvi vrsti da ste solidno postreženi in to po zmernih cenah, bodisi v trgovinah ali na njih prireditvah. O tem se lahko uverite cel teden tekom razprodaje, potem pa pridite še "NA LIKOF" v soboto zvečer.

Ni mi dovoljeno, da bi izdal kaj bodo tisti skrivnostni trije takozvani "Door Prizes." Pravijo da bo nekaj nenavadnega in da bo že samo zaradi tega vredno priti. Kdo bodo srečni dobitelj ne vem, vem pa da bi sam rad bil eden izmed njih to pot.

Za godbo nisem iztaknil nič drugega kot da bo fina, in to pri ženskem odseku navadno drži! Ne preostane nam drugega torej kot si zapomniti V SOBOTO ZVEČER VSI na zabavo ženskega odseka zadruga v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za domačo zabavo, fino postrežbo in zadovoljnost jamči vsa zadruga — osebito ženskega odseka — jaz pa le dam svoj prijateljski opomin vsem pravočasno, da mi ne bo kdo očitel, da ga nisem obvestil. — Na svidenje v soboto na Holmes Ave! Joseph A. Siskovich, tajnik SZZ.

ZAHLVALA

Podpisani sklicatelji in organizatorji žalnega shoda po pokojnem kralju Aleksandru se tem potom najpriserčneje zahvaljujemo vsem rojakom Jugoslovencem, ki so se v tako imponentnem številu udeležili shoda ter pokazali svoja jugoslovanska čuvstva. Prisrčna zahvala tudi vsem onim, ki so bili v duhu z nami, a so jih drugi neodločljivi vzroki zadrževali, da se shoda niso mogli osebno udeležiti. Istotako hvala vsem gg. govornikom, ki so govorili tako navdušenim in bodrilne besede slehernemu jugoslovanskemu čutečemu srcu. V prijetno dolžnost si štejem, zahvaliti se našemu dnevniku "Ameriški Domovini," ki dosledno stoji za jugoslovansko stvar ter nam je dalo na razpolago svoj list, da smo zamogli v štirih dneh sklicati tako imponentno manifestacijo. Prisrčna hvala g. Jerneju Knausu, ki je dal za to priliko dvorano docela brezplačno na razpolago.

Podpisani smo radi izvršili

delo, ki smo si ga nadel, a trud ste vi, rojaki, obilo poplačali, kajti včerajšnji dan je gotovo mnogo doprinesel h konsolidaciji našega ujedinenja. Pri sklicanju shoda nismo imeli nikalnih sebičnih namenov, pač pa nas je vodila edinole želja po boljšem sporazumu med Jugoslovani v starem kraju in tu v novi domovini, pa bodisi na kulturnem, gospodarskem ali na splošno narodnem polju.

Marijan Urbančič, Josko Penko in Josip Grdina.

Alo, v posteljo!

V Budapešti govore skoro vse jezike, samo angleščino razume malokdo. Zato je bila pa tudi mogoča naslednja želostno-vesela dogodba. Ob Donavi se nekega večera sprehaja mlad angleški slikar. V bližini mostu naenkrat opazi, kako se iz teme izlušča temna postava in se zažene preko ograje v reko. Anglež ne premišlja nič, hitro sleče sukno in skoči v vodo. S par močnimi sunki doseže samomorilko, 18 letno deklico, ki si je hotela vze življenje. Zgrabijo jo je za lase in odplaval z veliko težavo z njo na obrežje.

V tem je pa že nekdo poklical policijo, ki je prihitela z ambulanco in oba spravila v bližnjo bolnico. Z živahnimi besedami je skušal Anglež dopovedati policiji in pozneje v bolnici, da bi vso stvar razjasnil in da bi šel rad na svoje stanovanje, da se preobleče. Toda kaj bo, ko ga pa nihče ni razumel. Čimbolj je Anglež razgrajal in kričal, tembolj so strežniki v bolnici mislili, da imajo opravka z blaznežem in samomorilecem. Sumili so, da sta hotela on in dekle storiti samomor. Nič ni pomagalo slikarju, slekli so ga in spravili v gorko posteljo, kjer so ga lepo odeli in mu dali gorke pijače, da se ne prehladi. Obenem so pa postavili k postelji stražo, da jim ne pobegne.

Ko je drugo jutro začel Anglež zopet besneti in razbijati in zahteval v milo doneči angleščini, naj ga izpuste, so poklicali policijo, da blazneža ukroti. Šele, ko je prišel neki detektiv, ki je razumel nekoliko angleščine, se je vsa stvar pojasnila in Angleža so izpustili in ga prosili, naj ne zameri pomoti.

STRELA BREZ ŠKODE

V zadnji težki nevihti v južni Italiji, ki je sledila silni vročini, je zopet razsajala strela, ki ni nenavadna v teh krajih, ki ni namreč napravila nobene škode. Strela je namreč udarila v neko kavarno, obkrožila železni pokrov mize, pri kateri so se igrali trije otroci, vrgla otroke ob tla, ne da bi jih kaj ranila. Nato je planila med nogami nekega gosta ven iz kavarne. Tudi temu možu se ni nič zgodilo, razen, da mu je osmodilo hlače. Strela je potem skočila po vodnem žlebu navzgor, prebila zid in vrgla v kuhinjo neko žensko na tla. Ženska sploh ni vedela, da je imela z njo opravka strela, ampak je mislila, da se je zlomil pod njo stol, na katerem je sedela. Iz kuhinje je nato strela skočila po strelovodu v zemljo. Resnične stvari se gode po širokem svetu.

Če verjamete, al' pa ne . .

"Ti, kaj pa je z onimle človekom, da se tako čudno obnaša proti tebi? Ali ti je mar kaj dolžan?"

"Ne, dolžan mi ni, ampak rad bi mi bil."

△
"Mama, ko bom velika, bom vzela starega očeta za moža."

"Glej jo, glej. Saj se vendar ne moreš poročiti z mojim očetom."

"Hm, zakaj ne? Saj si se tudi ti poročila z mojim očetom."

V KRALJESTVU LEVOV

IZVIRNI PREVOD ZA "AMERIŠKO DOMOVINO"

U bogi mali stvorijo se se trepe-taje stiskali drug k drugemu, kakor bi iskali medsebojnega varstva. Otroci so jokali in ena izmed žensk je glasno vekala. Ko sva videla, kako so revčki prestrašeni, sva jim hotela jaz in Osa viliti zaupanja ter sva pričela z njimi govoriti, seveda v najinem lastnem jeziku, angličščini, dasi sva vedela, da je ne razumejo. Toda mislila sva, da jih bova potolažila z glas-svoje govorice. Morda se nama je to delno posrečilo, kar se tiče naju samih, toda opazil sem, da so pritlikavci od časa do časa metali preplašene poglede na velike zamorske vojake, ki so jih obkrožali.

Iz najstarejšega moža v skupini pritlikavcev smo končno izločili, da je še več njegovih rojakov v neki časni vasi, ki se nahaja samo nekaj ur hoda od tu globlje v džungli. Končno je pristal, da nas bo vodil tja, toda morali smo mu obljubiti, da se ne bo nikomur izmed njegovih ničesar žalega zgodilo.

"Toda paziti morate nanje budno," je rekel belgijski uradnik Coume, "sicer se vam bodo razpršili na vse strani, čim stopite v džunglo."

"Ali bi nam dali za pomoč še enega ali dva svojih ljudi?" sem ga vprašal.

Belgijec se je vladno naklonil ter pomignil dvema zamorskim vojakoma, ki sta pripadala njegovi lastni telesni straži. "Ta dva bosta zadostovala," je rekel. Nato pa je poslal po nekoga drugega domačina, ki je nekakega drugega pritlikavca. Ta je bil mlad orjak, najmanjši šest čevljev in dva palca visok, ki se je dvigal kakor nebotičnik nad skupino malih ubožnikov. Njegovo ime je bilo Mag. On se je na ta ali oni način svojočasno nekako sprijaznil s pritlikavci, zato so se belgijske oblasti vedno njega posluževale, kadar so hoteli stopiti v stik s pritlikavci.

Preden smo odšli, sem smatral, da bi bilo dobro, če kaj storimo, kar bo pritlikavce prestrašilo, da nismo njihovi sovražniki. Vzel sem jih torej v prodajalno postaje, kjer sem jim kupil šestdeset funtov soli, katero so smatrali za veliko slasti, kakor se mi je povedalo. Sol je bila v malih kockah, kakor naš sladkor, ki smo se ga posluževali v taboriščih. Poleg soli sem kupil tudi nekaj storitev sladkorja. Iz izkušnje sem namreč vedel, da take stvari mnogo pripomorejo k temu, da so domačini voljni nastopati pred fotografsko kamero.

In prav takrat je moja žena Osa ugotovila dejstvo, da je bil starejši mož, ki je bil nekak glasnik in "speaker" svojega malega ljudstva, njihov glavar. Sklenil sem torej, da se moram pred vsem sprijazniti z njim. Kupil sem mu moder jopič in kratke hlače ter ga ogovoril z besedo "sultan" (glavar).

Med tem je pri pritlikavcih — kakor pri otrocih — izginil zadnji sled strahu. Kakor otroci so pričeli tekati po prodajalni ter zahtevati vse, kar so videli. Kupil sem torej vsakemu še polcevinasto žlico in nekoliko riža.

Ko je napočil čas odhoda, se je tudi njihov mali glavar prijavil k odhodu. Na njegov ukaz sta dva njegovih mož prišla mal sedež, ki je bil pri-

vezan med dvema drogoma. Sedež je bil spleten iz ratana ter je meril samo nekako šest palcev v širino in dolžino ter ni imel nobenega naslanjala. Na ta sedež je sedel mali glavar, dočim so mu noge mahale navzdol. Ko so ga dvignili in odnesli, se je moral držati ves čas naprej, da se je obdržal v ravnotežju; položaj, ki je bil pač vse drugo, kakor ugoden.

Ko smo prispeli v džunglo, so pričeli mali ljudje prepevati. Toda tega so se kmalu naveličali, nakar so pričeli potoma plesati in skakati kakor otroci, ki so pravkar privreli iz šole. Po vsej priliki so bili neznanstvo veseli, ker niso prišli s postaje samo živi, zdravi in čeli, pač pa so nosili še darove svojcem.

Baš preden je solnce zašlo smo se ustavili na mali ravni-ki v gozdu, ki je kazala znake svoječasne prejšnjega taborišča. Zdaj je Mag povedal, da bomo tukaj taborili, ker tudi ostali pritlikavci niso daleč proč. Postavili smo si torej šotor, iz bližnjega potoka smo si prinesli vode, nakar smo se pripravili za ugodno taborenje.

Glavarju so prinesli mali boben ali tom-tom, narejen iz kosa izdolenega debela, na obeh koncih pa je imel napeto kožo. Na tem bobnu je pričel zdaj glavar svoj mistični "bobneči govor džungle." Najprej je začel bobnati po svojem bobnu z dlanmi in proizvajal je glasove, ki so bili res podobni telegrafski abecedi. Ko je bobnal kakih deset minut, je prenehal in poslušal. Dasi nismo slišali mi nobenega glasu, se je zdelo, da je on z učinkom povsem zadovoljen.

Ko smo se naslednjega jutra zbudili, je Osa pokukala iz šotora in mi javila, da so prispeli v taborišče nadaljni pritlikavci, ki so se pridružili naši prvotni skupini. Vse krdele je zdaj čeb-ljalo in klepetalo kakor bi šlo za stavo. Poklical sem Maga, našega tolmača ter mu naročil, naj jih postavi v vrsto.

Tolmač Mag je izpregovoril nekaj besed z glavarjem, nakar je mali glavar takoj razvrstil svoje ljudi. Ko so stali ljudje v vrsti, sem potegnil iz žepa mero ter jih zmeril. Najmanjša med njimi je bila neka ženska, stara približno trideset let. Visoka je bila tri čevlje in osem palcev. Nekaj jih je merilo tri čevlje in devet palcev, ki so bili "veliki," pa so bili visoki okoli štiri čevlje vsak. Eden, ki je bil "velikan" med njimi, je dosegel izredno višino štirih čevljev in štirih palcev!

Opazil sem, da so imeli vsi lepo in gladko kožo. Nikjer ni bilo nobenega znamenja o kaki deformaciji.

Ko je bilo čas zajtrkovati, sem naročil svojim ljudem, naj poiščejo in pripravijo vse kotle ter skuhamo toliko riža, kolikor je le mogoče. Ko je bil riž kuhan, sem napolnil dva kozarca, enega s sladkorjem, drugega s soljo ter z znamenji dopovedal glavarju, da si lahko z enim ali drugim "začini" svoj riž. Glavar je najprej obe stvari pokušal, potem pa je kratkotalo vzel oba kozarca, sol in sladkor ter vse skupaj stresel v svoj lonec z rižem.

(Dalje prihodnjič)

Zapisnik 8. redne konvencije SDZ vršče se od 10. do 19. septembra 1934, v Girard, Ohio

(Nadaljevanje)

Sestra Zalokar ne verjame trditvi brata Surtza, da bi ga v slučaju izvolitve in morebitnega nesporazuma med gl. tajnikom in gl. blagajnikom poslal "v pekel" kot to misli brat Surtz. Pripominja, da ima glavni odbor v slučaju nezmožnosti ali zanemarjanja svoje službe pravico vsakega gl. uradnika z dvetretinsko večino odstraniti kot to organiz. pravila dovoljujejo. Sestra Zalokar misli, da poštenost osebe je najboljša kvalifikacija. Mi vemo, da ima naša tukaj rojena mladina višjo izobrazbo kot mi starejši člani, zato ni strahu, da se ne bi mogla med mladino v sedajni delegaciji najti zmožna moč, ki bi odgovarjala uradu. Je proti vsaki zasebni sestavi liste po načelu, kdo je kdo, ampak tukaj naj govori, ne glede na versko ali politično prepričanje, le kvalifikacija in poštenost.

Sestra Jerman pripominja, da se strinja s Penkotom in priporoča, da se gl. blagajništvo in pomožno tajništvo razeli na dve osebi.

Brat Dolčič je zato, da je glav. blagajnik izven pisarne gl. urada in pomožna moč pa uposlena v gl. uradu, ki pa je priporočljivo, da se zato mestu izvoli mlado in dobro moč. V delegaciji vidi precej zmožnih moči.

Brat Durn govori, da nam je preteklost dokazala, kaj je glav. blagajnik izven pisarne gl. urada. Mi smo tukaj, da bomo volili, in ne, da bi koga glavni urad po prijateljstvu nastavil.

Brat Lah pripominja, da je iz praktičnega in ekonomskega ozira priporočljivo, da se mesti gl. blagajnik in pomožna moč razdeliti.

Brat Balant opozarja delegacijo, da se s takimi argumenti samo zavlačuje sejo, ki Zvezo stane veliko denarja in predlaga, da se tozadevna debata zaključi. Predlog podpiran in po zborničnem glasovanju sprejet z večino glasov.

Kačar je proti vsaki šolski kvalifikaciji, ker praktičnost je najboljša šola in to bi se moralo upoštevati.

Sestra Pikš stavi predlog, naj bo gl. blagajnik tudi obenem oskrbnik Zveznih posestev. Predlog podpiran. Sestra Pikš je pozneje predlog umaknila in ni šel na glasovanje.

Brat Pintarič je zato, da se združiti poziciji gl. zapisnikar in pomožna moč, nikakor pa ni zato, da bi se združili poziciji pomožna pomoč in gl. blagajnik. Sestra Supan se pridružuje temu mnenju.

Gl. tajnik Gornik povdarja sledeče: Ker se nekaj predbaciva da je tukaj nekaj v ozadju vam povem, da sem jaz tisti, ki zahtevam kvalifikacije. Kakšne imam jaz, ki sem tudi vnaprej kandidiral za gl. tajništvo, veste sami, brez da jih navajam. Skoro slednjemu članu SDZ. je poznano moje delovanje skozi 25 let pri S. D. Z. in mislim, da ni nič odveč, če imam sedaj zahtevo, če me delegacija spozna zmožnim, da me voli ponovno za gl. tajnika, kar upam in sem tudi trdno prepričan, da bom izvoljen. Pripominjam pa, da sem vesel, da nisem bil na zadnji konvenciji izvoljen, ker v tem slučaju bi gotovo bila Zveza, okrog \$5,000.00 na škodi, ker bi se znesek, ki je bil pronajden po nadzornem odboru, gotovo prešlo v upanje in misli; da je vse prav in pošteno.

Moje mnenje je, da se urada pomožnega tajnika in gl. blagajnika ne razdelita.

Vrnilo se je glasovanje o predlogu odbora za pravila in predlog je dobil 32 glasov. Ker predlog ni dobil dovoljne večine, je po dnevnem redu propadel.

Točka 98. se radi propadlega predloga v toliko spremeni, da se iz besedila točke črtajo sledeče besede "v glavnem družu." Brat Dolčič predlaga, naj bo pomožni tajnik tudi glavni zapisnikar. Predlog podpiran. Predlog je dobil večino glasov.

Brat James Debevec priporoča, da se opusti volitev pomožne moči v glavni urad in naj bo to pripuščeno glavnemu odboru, da potom razpiše te službe pomožno moč nastavi glavni odbor po kvalifikaciji.

Vsled združitve potom predloga brata J. Dolčiča pomožnega tajništva in gl. zapisnikarja, se točka 93 v toliko spremeni da se glasi: Glavni zapisnikar je tudi pomožni tajnik, in je stalno nameščen v glavnem uradu. Vodi vse zapisnike rednih in izrednih sej glavnega odbora, jih čita na seji, priobča slednje v glasilu, ter opravlja v glavnem uradu še druge dolžnosti naložene po glavnemu tajniku, pravilih ali potem glavnega odbora.

Brat Zalar priporoča, naj bo tak uradnik tudi zmožen popolne slovensčine.

Brat Surtz pripominja, da imamo dovolj med mladino takih, ki imajo zmožnost slovensčine. Brat Dolčič se strinja z izjavo brata Surtza in priporoča, da je voljena mlajša moč v glavni urad.

Brat Vehovec je prepričan, da je med delegacijo dovolj zmožnih moči za volitev pomožnega tajnika in je proti vsaki struji, ki hoče za hrbtom sestavljati kakšno kandidadsko listo.

Brat Jakšič je mnenja, da je priporočilo brata Surtza na mestu in je priporočljivo, da pride mlajša moč v urad.

Dolčič predlaga da se tozadevna debata zaključi. Sprejeto.

Točka 99. se v toliko spremeni na priporočilo odbora za pravila, da se doda besedilo v prvem stavku za besedo "izročiti" novo besedilo ki se glasi: v navzočnosti gl. nadzornega odbora" itd.

Točke 100., 101., 102., 103., 104., 105. in 106. sprejete kot čitane.

Točka 107. dobi ugovor po bratu Terbižanu, da plačo glav. zdravniku določa konvencija in stavi tudi tozadevni predlog, ki je bil podpiran in odglasovan z večino glasov. Sestra Skok in brat Ludvig se tudi strinjata z predlogom brata Terbižana.

Brat Kačar pripominja, da je priporočljivo, da se plača odloči od listine.

Konvenčni predsednik opozori zbornico, da to sedaj ne spada o določanju plače glav. zdravnika v razpravo, ampak pride to na vrsto pod točko plače.

Sestra Zalokar je proti temu, da bi bil gl. zdravnik tudi član gl. odbora.

Brat Kushlan je nasprotnega mišljenja in vidi potrebno, da je gl. zdravnik član gl. odbora, ker pri sejah gl. odbora pridejo razprave in je navzočnost zdravnika potrebna, da se točno rešujejo eventualne bolniške zadeve.

Predlog odbora za pravila, to je točka 107 se sprejme kot je bila čitana s spremembo, kakor je zgoraj navedena in sicer črta se beseda "glavni odbor" in se nadomesti z besedo "konvencija."

Točke 108., 109. in 110. se sprejmejo kot so bile čitane.

Točka 111 dobi ugovor po gl. zdravniku dr. Kernu in to sicer v besedilu, ki govori: vodi seznam bolniške odškodninske, operacijske itd. Pripominja, da če bo moral zdravnik voditi tak seznam, mu bo vzelo precej časa, katerega bi morala Zveza zdravniku pla-

čati. Vidi v tem sicer dobro stran, toda bo v zvezi z večjimi stroški.

Brat Černe je mnenja, da je najboljšje, če se točka sprejme tako kot je bila čitana. Bratu Černetu se tudi pridružujejo bratje Kačar, Durn, Zorič, Pintarič in sestri Vesel in Bajt.

Brat Sustaršič priporoča, da se mora ta kontrola vršiti spozumno z posli v glavnem uradu.

Sestra Bajt predlaga zaključek debate in zbornica predlog odobri.

Točka 112. sprejeta kot čitana.

Točka 113. dobi ugovor po bratu Lahu in sicer naj se tretjemu stavku besedila še doda "in arhiv." Odbor za pravila dodatek akceptira in točka je z dodatkom sprejeta.

Točka 114., 115. sprejete kot čitane.

Točka 116. se v zadnjem stavku doda besedilo "pisano poročilo" in črta zadnja beseda "izjavo." Točka s popravkom odobrena.

Točka 117., 118., 119., 120., 121., 122., 123., sprejete kot čitane.

Točka 124 se spremeni v toliko, da se zadnje štiri besede črta in se jih nadomesti za besedo "v glasilu" z besedami "vsakega pol leta." Točka sprejeta po zbornici z dodatkom spremembe.

Točke od 125. do točke 131. sprejete kot so bile po odboru predložene in čitane.

Argumenti k točki 118. Brat Terbižan vpraša finančni odbor za pojasnila, kako se denar posojuje na posestva in kako se izvrše prepisi oziroma vknjižbe na posestva.

Brat Kushlan odgovarja, da predno kdo denar dobi od Zveze, se mora narediti vknjižba in tako se je tudi sedaj delalo.

Brat Pucelj priporoča, da se vnaprej več ne posojuje na cerkvena premoženja.

Brat Pucelj vpraša odbor za pravila, kaj misli o besedi "Nujno."

Brat Kushlan pojasni, da je s to besedo mišljeno, da če je stvar nujna, ki bi imelo odlašanje posojila ali čakanje na vrstni red prinese članu škodo ali kaj sličnega, z čemur bi bil član obično oškodovan.

Brat Sustaršič vpraša, ali se pod besedo nujno nanaša tudi na družbe tako kot na posameznike.

Referent brat Kushlan pojasnjuje, da to velja za vse slučaje, ki se jih smatra za nujne pri posojilih.

K točki 120. ima sestra Zalokar to pripombo; naj bi se vključilo v točko, da se posojuje 50% davčne vrednosti.

Referent brat Kushlan je proti temu, da bi se to vneslo v pravila, ampak je zato, da se tozadevno izvrši sklep konvencije, ki bi nalagal dolžnost gl. odboru kako naj se posojila izvršujejo. Za podlago naj se vzame aktualna in ne davčna cenitev.

Brata Kačar in Zorič se strinjata z bratom Kushlanom. Sestra Zupan pa se pridružuje mujenju sestre Zalokar.

Sestra Zalokar vprašuje brata Kushlana, da tam kjer 121. točka govori o obrestih ali so tukaj tudi mišljene obresti, ki jih ima članstvo plačati v slučaju posojila iz rezervnega sklada?

Brat Kushlan povdarja, da tukaj so mišljene vse obresti brez kake izjeme razven obresti na certifikate.

Glavni tajnik pojasni kako se vršijo in vodijo zapisniki prošenj za premoženjska posojila. Vodi se jih po tekočem redu.

Brat Černe in sestra Zalokar se strinjata v tem, da se prošnje vodi po tekočem načinu, ker tukaj je zapopadana enakopravnost članstva.

Razpravlja se o nakupu državnih bondov v točki 125. Brat Ludvig je zato, da se kupi več kot za 10 procentov od denarja, ki je mesečni prebitek v blagajni.

Brat Pucelj stavi predlog, ki je podpiran in sicer: Naroča se prihodnjemu gl. odboru, da od prvega januarja 1935. naprej se za preostanek ases. porabi 50 procentov tega prebitka za nakup drž. U. S. bondov, dokler je kvota \$100,000.00 dopolnjena in 50 procentov tega prebitka se pa uporabi za premoženjska posojila članom S. D. Z.

Brat Kačar bi rad da brat Pucelj spremeni v toliko svoj predlog, da bi se glasil, naj se kupi U. S. bondov za 30 procentov in ostalih 70 procentov naj se da na posojila. Brat Pucelj ne sprejme spremembe.

Glasovanje: predlog brata Pucelja prejme 53 glasov, kar je eden glas več kot absolutna večina.

Brat Centa priporoča pri točki 127. naj se spremeni v toliko, da bi se glasil, da vse končno veljavni zaključki v spornih zadevah so konvencije.

Po kratki tozadevni debati se je sprejela točka 127. tako kot je bila po odboru za pravila predlagana.

Brata delegata Knaus in Rossa prosita za oprostitev do četrta do 10 ure dopoldne, ker sta klicana po nujnih zadevah vsak na svoj dom. Zbornica na predlog L. Balanta odglasuje, da se jih oprosti.

Gl. tajnik naznani, da gre vsled prostega popoldneva delegacija si ogledati tovarno za usnje ob 1. uri in ob 4. uri se pa delegacija slika. Zvečer bo prirejen banket v počast delegaciji po društvu Slovenska Bistrica št. 42 SDZ.

Gl. tajnik se v imenu delegacije zahvali ustanovnemu članu SDZ. A. Grdinu, za kanzanji slik v tork večer. Pozove A. Grdina naj spregovori par besed, čemur se A. Grdina odzove in v prisrčnih besedah pozdravi delegacijo.

Gl. tajnik naznani, da tudi danes nam je cvetličarna I. Slapnik poslala lepih cvetljic, kar delegacija vzame z veseljem v naznanje. Brat A. Grdina je daroval delegaciji velikodušen dar, ki mu izrazi zahvalo.

Brzjavi in častitke: Joseph Zalokar in Dr. Anton Skur, člana SDZ. Cleveland. John Požar predsednik društva št. 50 S. D. Z. Cleveland, društvo Volga št. 39 SDZ Canton, Ohio. The State Council of The Catholic Knights of Ohio. D. L. Delphos, Ohio. Anton Miklavčič, član društva št. 146 K. S. K. J. Cleveland, Johana Miklavčič, članica društva št. 24 SDZ. Cleveland, Matt. Kastelic, predsednik društva št. 8 SDZ Cleveland. Društvo Dom št. 25 Maple Heights, Ohio. John Gabrenja, član društva št. 1. SDZ. Cleveland. Slovenski Dom na Holmes Ave., Cleveland. Apolonija Kic, članica društva št. 24 SDZ. Društvo Sloga št. 43 SDZ. Niles, Ohio. Društvo Kraljica Miru št. 24 SDZ. Cleveland. Društvo št. 9 SDZ, poslalo lep šopek za kar se konvenčni predsednik v imenu del. zahvali.

Ker je ura poldne, konvenčni predsednik zaključí dopoldansko sejo ob 12. uri.

Joseph Skuk, konvenčni predsednik;

Joško Penko, konvenčni zapisnikar.

(Dalje prihodnjič)

Pristopite k Slovenski Dobrodelni Zvezi

Dutchu v spomin!

Ameriški fant si bil, rojen iz slovenske pionirske družine, dragi mi prijatelj "Dutch" Prince, ki si zatisnil svoje še mlade oči pretekli petek in smo te pokopal v pondeljek. Bil si eden izmed onih slovenskih fantov v Ameriki, rojen tu, ki se nisi nikdar sramoval svoje narodnosti, dasi si bil vedno tudi ponosen, da si sin Amerike, kjer si bil rojen, in za katero si se tudi boril na fronti tekom svetovne vojne skozi 18 mesecev. Poznal si nas kot lojalen prijatelj, pridobil si nam mnogo drugih prijateljev med mladimi ameriški Slovenci, za kar ti ostanemo hvaležni vselej. Nikdar nisi bil sebičen, pomagal si povsod, kjer je tvoje plemenito srce videlo, da je treba pomagati. V ljubezni se Te bodo spominjali otroci slovenskih staršev v Clevelandu in po farmah Madisona in Geneve, kamor si v prijateljski družbi s podpisanim in z "Docom," tvojim zvestim prijateljem, tako rad zahajal. Bil si kamerad, tovariš, v pravem pomenu besede. Mnogokrat si v svojo škodo pomagal drugim, vedno pripravljen deliti gorje in veselje z nami, ki smo te tako radi imeli! Takih slovenskih fantov, rojenih v Ameriki, pogrešamo. Tvoja smrt je velika izguba za nas. Tvoji prijatelji, katerim si bil tako zvest in lojal, se Te bodo spominjali še, ko bo zemlja prerastla ameriško grudo, za katere svobodo si se boril v cvetju Tvojega življenja! Dutch Prince, forever — goodbye! Tvoji prijatelji Te ne bodo pozabili! — Louis J. Pirc.

Demokrati v Pennsylvaniji postajajo močnejši

Harrisburg, Pa., 27. oktobra. V državi Pennsylvaniji je nad 4,000,000 državljanov opravičenih voliti. In dočim je bila Pennsylvanija vedno absolutno republikanska, so pa pri letošnjih primarnih volitvah republikanci mnogo zgubili, demokrati pa mnogo pridobili. Republikanska zguba znaša 177,000 volilcev, dočim so demokrati pridobili 317,000 novih volilcev.

MALI OGLASI

V najem se da

zidana garaža, obseg 40x40, pripravna za shrambo, delavnico ali popraviljanja avtomobilov. Prav po nizki ceni. Vprašajte na 1100 E. 63rd St. (252)

Odda se

stanovanje, pet sob in kopališče in furnez. Vprašajte na 968 E. 77th St. (252)

Važno naznanilo

Vsem članicam podružnice št. 25 Slovenske Ženske Zveze, ki še niste izpolnile dodatne listine za nove police, se naznanja, da ste prijazno prošene, da to storite takoj in pridete do mene dne 24. ali 25. oktobra, da se zadeva glede polic čimprej spravi v red. Katera članica želi sliko od 23. septembra, se lahko zgleda pri meni. Pozdrav — Mary Otoničar, 1110 E. 66th St. (250)

Ključje

vam naredimo, vsakovrstnih modelov po naročilu. Zglasite se pri Grdina Mardware, 6127 St. Clair Ave: ali pa pri

Laddie Puyzder

1191 E. 61st St.

(Oct. 22. 24. 26.)

Hiša naproday

Radi odhoda iz mesta se prodaja prav poceni hiša 6 sob, blizu sole in cerkve. Vprašajte na 838 E. 144th St. (Oct. 17. 19. 22. 24. 26. 29.)

Dr. Anthony L. Garbas

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK
v Slovenskem Narodnem Domu
6411 St. Clair Ave.
Henderson 0919

Vsak dan ena

Zakaj ženske ne smejo v rudnik

Med rudarji v Zed. državah, Mehiki in tudi drugje, je vera, če ženska stopi v rudnik, da se gotovo prijeti nesreča. Zato se

je že mnogokrat pripetilo, kadar je ženska stopila v rudnik, da so šli rudarji ven. Zato je pa v mnogih rudnikih ženskam strogo prepovedano iti v rudnik, če so rudarji pri delu.

Kača

Za "A. D." predstavil M. U.

"Da, oče. Mnogo takih stvari je delal. Često je o tem pripovedoval. Pa saj je bilo tudi tako najbolje."

"Vsekakor, v teh okoliščinah. Vas se je mnogo spominjal v svojih zadnjih dneh. Zelo mnogo..."

"Da, v rani mladosti sem odšla. Svet in čas odtujita človeka. Enkrat sem čula, da je težko bolan. Kasneje sem mislila, da je umrl. Sicer ne bi prišla semkaj. Pa saj tudi ne bi mogla na stvari ničesar izpremeniti. Jaz ga ne bi mogla preživljati in vsem tudi ne pomagati."

"Tega ravno nočem reči, ampak —"

"Pač kakor je bila stvar s steklaro, da je postala v nesrečo vsem..."

"Da."

In potem je grof z globokim vzdihom prenehal hladan, brezpomemben pogovor. Stare, ki ga je s svojim od žganja zabuhlim obrazom, obkrožala in pričakovala, da ji poreče sočutno besedo, ni niti pogledal, niti je pozdravil.

Za njim je zagrozila Horvatička s pestjo. "Boš tudi ti padel in erknil v svojem napuhu!" "Je pač gospod," je dejala mlada. "Ko bi bila jaz drugačnaja, pri tem bi hotela služiti."

Horvatička jo je hudobno nahrulila: "A bi se proketo opekla. Pobožen je in star in mrzel ko led. Sedaj. Prej že, kakih petindvajset, trideset let tega, ko sem se jaz sama bila med svojo Velikonočjo in Binkošti..."

Tedaj bi bil dal kaj za to. Več kakor lumparsko klaftro drv, še cel gozd bi bil dal. In tega mi ravno ne more nikdar pozabiti..."

Ona druga se je spoštljivo zamejala. "Najbrže bi to. Saj izgleda tako. Na vsak način: tak mi je še ljubši. Baš zaradi tega. Saj se človek končno že vsega naveliča. In človek je neumen, neumen."

Izegnili je roke ter se pretegnila, pretegnila polna, bujna prsa. Zunaj je počil bič, gost je zunaj klical vina. Pozabljeno, zapuščeno je ostalo na mizi dragoceno Grabertovo pasijonsko delo.

Po pregledu in raportu je poklical stari grof Primoža na stran.

"Čul sem nekaj dobrega o tebi, a zato tem več slabega. S službo je morebiti vse v redu, a s teboj ne. In kadar se enkrat tako prične, potem, ponavadi tudi služba dolgo ne vzdrži. Ne bom ti več pridigal, ker sem videl, da je pri tebi vsaka pridiga zaman. In star si tudi že dovolj, da lahko sam premisliš. Počenjaj torej le naprej, kakor te samega veseli. Ampak pri najmanjši nerednosti v svoji službi, zletiš, to si zapomni."

Košutnik je divje mečkal klobuk. "Ne bom."

"Tako pravijo vsi in tudi tako mislijo. In potem pride nadanje samo! Jutri se spodrsneš in se ujameš, pojutranjem se zopet spodrsneš in si zlomiš tilnik. Pa saj je lahko meni vseeno. Lep lovec, ki mu še v ušesu zvone opomini in se še niso skadle z njegovih usten lepe obljube, pa že gre doli v krčmo in pijani drhali norce igra! Je že dobro. Le lepo delaj tako naprej, boš že daleč prišel. Ali ne veš ničesar v tej zadevi?"

"Ničesar, z izjemo onega, kar sem že orožniku povedal."

"Ali nisi ti končno tudi v to stvar zapleten?"

"Pri moji duši, nisem."

"In, kakor sem čul, sumiš nekega divjega lovca?"

Primož je na kratko poročal. "Človek ne more biti povsod."

"Zato si lovec, moj dragi, da boš povsod — le tam doli ne v krčmi pri ničvrednih babnicah ne."

"Pri teh ravno človek marsikaj izve."

"Seveda, a od tebe izvedo pri tem, kar hočejo. Izgovor, moj dragi, nič drugega kakor izgovor. Sem res radoveden, kaj si tam doli že vse izvedel? Medtem ko ti tam doli polegaš, pa oni drugi zalezujejo srnjake. In če že ti enkrat loviš srnjake, tedaj ti pa oni drugi meša vodo doli v tvojem babjem gnezdu in se norčuje iz tebe. Tako je stvar, le verjemi." Grof je stopil proti vozu: "Ali se že goniš?"

Primož je moral v svoji prepredenosti šele pomisliti. "Ne se. Nekateri že iščejo."

"Potem mi enega prineseš, še predno se bo stvar za resno začela. Potem bo mir. In sicer prav izredno močnega, starega. Najmočnejšega, kar jih veš. Tudi drugim sem že naročil. V Zagrebu bo razstava rogovja, pa bi tudi jaz rad kaj tja poslal. Zaslužiš tega veselja itak ne, a ti imaš najboljšo puško v mojem revirju, ki si je končno tudi nisi zaslužil in bi ti jo najraje zopet vzel. Ali si že kdaj čul o "meglenjaku"?"

Košutnik je kar otrnil v svojem osramočenem začudenju. In pri tem najmanj ni hotel izdati tajne in svoje namere.

"Da, tisti puščavnik tam gori, ki se peča z oglarjenjem, mi je enkrat nekaj pripovedoval. A nisem verjel, dokler —"

Grof je smehljaje čkal: "Dokler..."

Primož je pričel razžarjen žuboreti. "Dokler ga nisem na lastne oči videl. S takim rogovjem, ki je tako krivo in krivuljasto, kakor rogovji samega peklenskega in debelo kakor moja roka, pri mojem zveličanju, da ne bi verjel..."

"Bo že, kakor praviš. A kje si ga srečal?"

"V Prenu, nekega meglenega jutra, komaj se je pričelo svitati. Iz gozda je stopil in stal nenadoma pred menoj na križpotu — in že je, izginil kakor duh, brez sledu, brez glasu —"

Tajinstveno se je grof smejal. "Da, tako je še vsak pripovedoval. Bo že kaj resnice na tem."

V svojem vzhvičenju je postal Primož skoraj zaupljiv. "Gospod grof resnično verjamejo vanj? ... In da tudi vsakokrat nekaj pomeni?"

Stari gospod je skomignil z rameni. "Ne vem. Poderi ga. Poskušaj. Morebiti odrešiš s tem njega in samega sebe. Nekdaj je bil pri meni v službi nek Stransky. Ta ga je tudi videl in se zarotil, da ga bo poročil. A ni še bilo pol leta, ko ga je že vzelo. Z ženskami se je bil zapil, neke hladne jesenske noči je pijan nekje obležal, si nakopal pljučno bolezen in konec ga je bilo..."

In nek Riedel je bil tudi, ki je bil lovec, da mu ga ni bilo para. A dobile so ga v roke babnice in vino. In kaj se mu je zgodilo? V pijanosti je padel, po nesreči se mu je cev zamašila z zemljo, a on tega ni opazil. Srečal je meglenjaka, hotel streljati nanj, a ko je izstrelil, se mu je cev v roki razletela ter mu odbila roko v zapestju. Sledilo je za-

strupljenje krvi in konec je bilo tudi njega. In tudi neki Broš je bil pri meni za lovskega čuvaja. Dober človek, skoro se preoster. Spočetka je bilo vse v redu. Nekega dne pa je zavohal to proketo gadje gnezdo doli na Konfinu, se tam privadil, tam pil, kvartal, se ženi, delal dolgove, dokler ni začela stara kanalka nanj pritiskati, da je pričel krasti, skrivati, ji dobavljati iz revirja divjačino..."

Tako je šlo nekaj časa, ko je pričelo vse skup že smrdeti. Pa se je tako zgodilo nekega jutra, ko je šel, baš kakor ti iz Konfina, nekoliko vinjen in omamljen, da mu je stopil pri nekem križpotu meglenjak nasproti..."

Morebiti da je bil to čisto navađen srnjak ali pa tudi kakštor, ki ga je oni v svoji omamljenosti videl. Nu, Broš je bil že slišal, da srečanje z meglenjakom pomeni nekaj. Pa si je začel domišljati, da ga že orožniki zasledujejo za grehe, postal je čemer in mesto da bi prišel k meni in se mi izpovedal ter računal z mojim odpuščanjem, pa gre in si s šibrami razstrelil nekega dne skoro pol glave..."

Da, vidiš, moj dragi, tako se je zgodilo s temi tremi. In niso bili samo ti trije. In stari Voglar, naj bo še tako črn od oglja, tudi ni baš tako zabit — morebiti da je tale meglenjak le slaba vest, ki zasleduje tiste, ki jo imajo obremenjeno."

Primož je stisnil zobe in poročal. "A jaz ga bom dobil, ako je le od mesa in krvi, pri moj krščeni maček!"

Polagoma se je odpeljala kočija iz grabna v odprto dolino. (Konec prihodnjic.)

Od Soče do Jadrana

—Dijaški konvikt "Principe Umberto" v Gorici oblateno zaprt. — Gorica, sept. 1934. Že dolgo časa se je o položaju dijaškega konvikta "Collegio Principe Umberto" marsikaj šepetalo. Iz zavoda so prihajale vesti o nerednostih, a oblasti so vse skrbno zakrivala. Izgleda pa, da je ob koncu šolskega leta ta stvar zrasla čez glavo in je ni bilo več mogoče zadržati v tajnosti fašistom samim, ki so sicer mojstri v tem, kaj šele njihovim prizadetim funkcionarjem. Ob koncu leta je obbolelo več gojencev zavoda, zlasti nižjih razredov. Bolezen je prisilila zdravnike in oblasti, da so pričele s preiskavo. Gojenci sami, ustrahovani od groženj — "vzgojiteljev" se sprva niso upali na dan z besedo. Ko so pa videli, da se jim ni treba ničesar bati, so vse izpovedali. Vodstvo zavoda je bilo v rokah nekega bivšega "colonella" laške vojske, ki je bil tu kot ravnatelj in glavni vzgojitelj. Ta človek je izrabljal svoj položaj na vse načine. Najgroznejše pa je to, da je nad zaupno mu mladino uganjal svoje perversnosti. Kot homoseksualist je tako v zvezi še z enim profesorjem prirejal v svojih prostorih z gojenci cele orgije. Nj čuda, da so oblasti posegle vmes in napravile vse mu konec, saj je bil zavod več kot dovolj oblaten in je bil njegov nadaljni obstoj ter vzgojno delovanje med ljudstvom popolnoma onemogočeno. Kot se govori pa je tudi blagajna oškodovana za visoko svoto, ki gre v sto tisoč. Zavod je tako zapustil vse polno neporavnanih dolgov.

"Collegio Principe Umberto" je bil ustanovljen takoj po vojni z namenom, da bi raznarodoval naše ljudstvo. Za Italijane iz Gorice je bil ustanovljen drugi zavod društva "Dante Alighieri." Ta zavod "Principa Umberto" je stal na Placuti in sprejemal otroke za ljudsko in srednjo šolo. Mesečni prispevek za oskrbo je bil zelo visok in je znesel skupno z vsemi postranskimi pripadki do 700 lir. Vzgoja v zavodu samem je bila čisto vojaška, uniforma, a je bila prvi zunanji znak tega, a urejenost življenja čisto v vojaškem smislu, drugi. Gojence je zbu-

"S pridušanjem ga prav gotovo ne boš! Kletvina bo končno le tebe samega zajela. Take besede prihajajo iz krčme, a krčma ni še nobenega odrešila in tudi mu ni olajšala vesti. Nekaj resnice je vsekakor na tem."

Gre pač najbrže za izredno starega srnjaka, ki se le redko prikaže ter se slehernemu izogiba. In ker je nekaj takih starih kampelcev tudi v naših gozdovih, pa si mislijo babjevni lovci in babe za pečmi, da je vedno eden in isti srnjak in da je to kaka zakleta grešna duša.

Tako ljudje radi verujejo. Zadnje čase, v kolikor jaz vem, so takega srnjaka, ali recimo takega meglenjaka videvali gori v Selovcu. Nesrečni Stransky in Broš sta ga tamkaj videla. Že mogoče, da tedaj v Selovcu straši, saj je bil Selovec s svojimi prepadi in jamami vedno nekak ekstra revir za duhove in roparje in take stvari. Na, bo mi videli, kdo izmed vas bo pravega pogodil. Patron moraš imeti. Za vsak slučaj ti dam tu še tri. Torej glej, da mu pregledaš potni list. Saj je zate že skoro tako, kakor vaš gojenjski Zlatorog — in morebiti se boš ob tem tudi enkrat spomnil Hude Govše in Stare matere — ali pa na neko vas, ki se imenuje Sela ob Kokri in neke Polone. Ne bi ti škodilo, ne. Konec! Štefan, poženi — z Bogom!"

Polagoma se je odpeljala kočija iz grabna v odprto dolino. (Konec prihodnjic.)

novic. Italijanski fašizem z vztrajnostjo in z vso preračunatostjo odstranjuje in uničuje posebno tiste naše ljudi, ki imajo v gospodarskem, zadnje čase pa posebno v cerkvenem življenju sploh še kako vlogo ali položaj. Fašizem je sedaj udaril tudi po Tolminskem. Pred kratkim je dobil kaplan tolminske župnije Florijan Hvala, po rodu Idričan, policijski opomin (ammonizione), ki praktično pomeni prav za prav nekako domaćo konfinkacijo in policijsko nadzorstvo. S tem je oviran v izvrševanju svoje službe, ker se ne more popolnoma svobodno kretati in ne občeavati s svojimi farani. Policija mu lahko pre-

pove, da z gotovimi ljudmi, ki jih ima ona na želodcu, ne sme pod kaznijo (konfinkacijo) v najboljšem slučaju govoriti ali jih obiskovati. V tolminski farji, ki je precej obsežna, je za nje ta policijski opomin oziroma nadzorstvo posebno mučna zadeva, ker gre lahko šele ob svitu iz Tolmina in se mora vrniti ob mraku. To ga tudi ovira pri izvrševanju čisto cerkvenih obredov. Kadar gre maševati k podružnicam tolminske fare, mora vselej zaprositi posebno dovoljenje. Vsekakor to stopanje fašističnih oblasti ni v nobenem skladu z geslom novega goriškega nadškofa "justitia et pax" (pravica in mir).

Grozdje mošt sodi!

Kdor hoče kupiti najboljšo grozdje, mošt ali Kentucky sode od žganja, naj se oglasi pri meni. Tudi sprešamo grozdje za vas, ako ga pripeljete. Stane vas prav malo. Se priporočam

Jernej Knaus

1052 E. 62nd St.

Cleveland, Ohio

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnega in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je po kratki bolezni za vedno zatisnil svoje mile oči priljubljeni in nikdar pozabljeni soprog

LOUIS MAHNE

Dragi ranki je za vedno zaspal v bolnišnici dne 24. septembra 1934. Umrli je v najlepši moški dobi, star 32 let. K večnemu počitku smo ga položili dne 27. septembra 1934 na Calvary pokopališče.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo za krasne vence, ki ste jih položili h krti pokojnega in sicer: družina John Mahne, družina Anton Mahne, družina Frank Mahne, družina Mary Debevec, družina Tom Bučar, Mr. in Mrs. John Zlatorepec Jr., Mr. in Mrs. John Mikar, Dible Ave., družina John Janežič, Mr. John Laurich, družina John Gabršček in družina Bob Kordich iz Pennsylvania, Mr. Frank Seruchar in sina, Jack in Joe Kober, East 61st St., Garage, družina Louis Slapnik Jr., Leo Pucel, Mr. in Mrs. Paul Golob, Mr. in Mrs. James Slapnik Sr. in Frances Slapnik, Mr. Joe Jurečič, družina John Potokar od Double Eagle Bottling Co., Mrs. Helen Cook.

Za darove za sv. maše se prav lepo zahvaljujemo sledečim darovalcem: družina Frank Mahne, družina Mary Debevec, družina Tom Bučar, družina John Petrich, Barbenton, O., družina Jerry Frank Primožnik E.202nd St., Mr. Jos. Mavec, družina Jerry Mohar, družina Anton Zallnick, družina Fred Jazbec, družina Mike in Anna Drensek, E. 160th St., družina John Mullec, družina Tony Luzar, Mrs. Mary Bizjak, F. Baucher, družina Joe Semrak, Zeleznikar.

Nadalje se prav lepo zahvaljujemo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu in sicer: Mr. Fr. Mahne, Mr. Tom Bučar, Mr. Robert Kordich iz Pennsylvania, Mr. in Mrs. Zlatorepec Jr., Mr. Thomas J. Marria, Mr. D. Lusin, Mr. Frank Legan, Mr. in Mrs. Leo Lausin, Mr. Anton Kotnik, Mr. Frank Rich, Mr. Jerry Mohar.

Posebno se lepo zahvaljujemo Mr. Franku Serucar, Frances Bucar, Mr. in Mrs. John Zlatorepec in vsem drugim, ki so nam izkazali prijaznost in nam zvesto stali ob strani v veliko pomoč in tolažbo v njegovi bolezni in v teh najbolj žalostnih in težkih dneh. Prav tako lepa hvala vsem, ki ste ga prišli krogiti, ko je ležal na mrtvaškem odru in vsem, ki so ga prišli krogiti, ko se udeležili zadnjega spreveda. Nadalje se iskreno zahvaljujemo nosilec krste, ki so predragega ranjkega spremili na njegovi zadnji poti in položili k večnemu počitku in sicer: Mr. Frank Pisk, Mr. Jos. Pisk, Mr. John Sterle, Mr. Anton Sajovec, Mr. Mirko Pintar, Mr. Anton Kirznar.

Iskreno se zahvaljujemo Rev. Anthony Winters za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Lepo se zahvaljujemo pogrebniku Franku Zakrajšek za vso prijazno postrežbo in za točno in izvrstno vodstvo pogreba. Če se je slučajno pomotoma kako ime izpustilo, prosim oprostjenja in se jim ravno tako iskreno zahvaljujemo.

Ti, predragi in nikdar pozabljeni soprog, ki si se moral v najlepših letih za vedno ločiti od nas, veseli se sedaj v večni slavi. Svoje trpljenje na tem svetu si dokončal in se preselil v boljše, večno življenje. Počivaj v miru in prezgodnjem grobu in lahka naj Ti bo ameriška zemlja!

Zalujoči ostali:

Mary Mahne, soproga; John, Frank, Matija, bratje; Mary Debevec, Frances Bucar, sestre. — V stari domovini zapuša zalujočo mater Mary Mahne in brate Antona, Josepha in Jakoba, sestro Marijeto Urbas ter več sorodnikov.

Cleveland, O., 23. oktobra 1934.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Žalostnega in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest o veliki izgubi preljubljenega in nikdar pozabljenega sopraga

Anton Matjašič

ki je previden s svetlimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal dne 24. septembra 1934 v starosti 49 let. V Ameriki je bival 25 let. K večnemu počitku smo ga položili dne 27. septembra 1934 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejem lepo se zahvaliti vsem, ki so ga obiskovali ob času njegove bolezni, vsem, ki so mi bili v pomoč in tolažbo v teh najbolj žalostnih dnevih, vsem, ki so prišli ranjkega krogiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, vsem, ki so pri njem čuli in molili in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Iskrena hvala vsem darovalcem krasnih vencev in sicer: bratu Joseph Matjašič, družini Vadjnal, družini Strojnj, družini Vikaš, Mrs. Kuznich, družini Gregurich, družini Stefančič, Canton, Ohio, Samostojno društvo Cvet, Steel Barrel Co.

Nadalje iskrena hvala vsem, ki so darovali za svete maše za pokojnega in sicer: Mr. Glavic, Mr. in Mrs. Vintar, E. 72nd St., in Donald Ave., Mr. in Mrs. Juretič, Mr. in Mrs. Delac, Mr. in Mrs. Kozar, Mr. in Mrs. Pleše, E. 53rd St., Mrs. Cetinski, družini Brajković.

Prav lepa hvala vsem onim, ki so dali pri pogrebu svoje avtomobile brezplačno na razpolago.

Prav prisrčno se zahvaljujemo Rev. Julius Slapšaku za spremstvo iz hiše žalosti v cerkev in na pokopališče ter za opravljene cerkvene pogrebne obrede in za lep tolažilni govor v cerkvi. Prav tako iskrena hvala Rev. J. J. Omanu za podeljene svete zakramente.

Lepo se zahvaljujem pogrebniemu zavodu Anton Grdina in Sincvi za vso prijazno postrežbo in za točno in izvrstno vodstvo pogreba.

Tebi, predragi Anton želim, da počivaš v miru po prestanem zemeljskem trpljenju. Prestal si težavno pot te solzne doline, svetlaj Ti večna luč in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zalujoči ostali: Agnes Matjašič, soproga; zapuša tukaj zalujočega brata Jos. Matjašiča, v stari domovini za mater, brate in sestre.

Cleveland, Ohio, 23. oktobra 1934.

Cimperman Coal Co.

1261 Marquette Rd.

HE 3113

DOBER PREMOK IN TOČNA POSTREŽBA

Se priporočamo

F. J. CIPERMAN
J. J. FRERICKS

VSA DELA

spadajoča v kleparsko obrt izvršimo točno in zanesljivo po zmerni ceni

JERRY GLAVAČ

Sheet Metal Works and Roofing
1052 Addison Road. HE. 5779

POZOR!

Predno kupite pohištvo, si gotovo ogledajte našo popolno zalogo v obeh trgovinah. Primerjajte cene in blago.

A. Grdina & Sons

Henderson 2088
6019 St. Clair Ave.
15301 Waterloo Rd.